

СТ А Н О В И Щ Е

От: **доц. д-р Нончо Иванов Димитров**, Университет за национално и световно стопанство, катедра „Национална и регионална сигурност“, професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност Икономика и управление (Корпоративна сигурност и антикризисно управление, Сигурност на енергийния бизнес).

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност „Икономика и управление (Икономика на отбраната и сигурността)“ в УНСС.

Автор на дисертационния труд: **Нешо Димитров Малчев**

Тема на дисертационния труд: „Анализ на информацията от открити източници със значение за сигурността на Република България“.

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 611/12.03.2020 г. на Зам-ректора по НИД на УНСС.

1. Информация за дисертанта.

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Национална и регионална сигурност“, факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС по научна специалност Икономика и управление (Икономика на отбраната и сигурността), съгласно Заповед на Ректора на УНСС № 1005/14.06.2011 г. Обучението е осъществено чрез задочна докторантура през периода 28.04.2011 – 28.04.2015 г.

Дисертантът е завършил бакалавърска и магистърска степен на обучение в Университета за национално и световно стопанство (УНСС) – София във факултет „Икономика на инфраструктурата“ през 2011 година. През 2007 и 2013 година придобива юридическо образование в ЮЗУ „Неофит Рилски“ гр. Благоевград. През 2005 година завършва Академията на МВР в град София.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд.

Дисертационният труд е разработен в обем от 257 страници, от които 73 страници приложения, 26 страници списък на използваната литература, списък на използваните съкращения, списък на фигурите, списък на таблиците, списък на приложенията и съдържание. Библиографската справка за използваната литература е съставена от 332 източника, от които 276 са на български, 34 на английски език и 22 са интернет източници както на български, така и на английски език. В дисертационният труд са включени значителен брой фигури и таблици.

Структурата е логически последователна и съответства на целта, обекта, предмета, и тезата на изследването.

Настоящото изследване търси отговор на въпроси свързани с необходимостта от решаване на проблема за целенасочено компютърно обработване и анализиране на информацията от открити източници.

Акцентът пада върху това, че пропускането на „слаби“ или единични сигнали за развитие на процеси, може да доведе в бъдеще до нежелани явления и конфликти, което е от особена важност за работата на службите за сигурност..

Обектът, който изследва докторанта е възможността за анализ на публичната информация свързана със сигурността на Република България в широк аспект. Обектът за анализ обхваща международни регламентиращи документи и национални норми, които са свързани с наличие и генериране на публична информация, както и национални структури, които приоритетно работят с обществено достъпна информация.

Предмет на изследване в дисертационния труд е ефективността на анализа на информацията, придобита от открити източници, както и възможностите за информационно-аналитичната дейност, която да подпомага дейността по стратегическото планиране на работата на службите за сигурност на РБ.

Целта на труда е да се покажат възможностите за усъвършенстване на анализирането на информацията и да се изведат практико-приложни изводи, принципи и прогнози, като се анализират източниците на открита информация, на методите и начините за придобиване, обработка и оценка, на ползването на анализите в системата за национална сигурност на страната.

Теза, аргументирана в труда е, че чрез въвеждане на научен модел за анализ на информация да се модернизира системата за защита на националната сигурност на РБ, което да бъде в унисон с европейските критерии за сигурност. Разработени са и три хипотези:

- Хипотеза 1 - Съществува необозримо количество публично достъпна (първична) информация.
- Хипотеза 2 - Първичната информация може да се обработва компютърно и като резултат може да се получи вторична (качествена) информация.
- Хипотеза 3 - Вторичната информация може да се обработи и да се получи третична (ценна) информация със значение за сигурността на държавата.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати.

Добре дефинирани са и ограниченията на изследването, като то обхваща международни регламентиращи документи и национални норми, които са свързани с наличие и генериране на публична информация, както и национални структури, които работят приоритетно с обществено достъпна информация; научни теории и науки за информацията, информатиката, термодинамиката и др. релевантни дисциплини, статистически данни и друга съпътстваща информация по темата на дисертацията.

Определени са основните задачи, с които да се постигне научният резултат за доказаната теоретична възможност за създаване на Модел за анализ на информацията

от открити източници, което спомага за постигане на практическия резултат, а именно създаване на информационна система, ведомствена или държавна структура за анализ на открита информация с цел подпомагане на службите за сигурност при обработката на потока от открита информация, за бързо получаване на вторична (оперативна) или третична (стратегическа) информация от значение за сигурността.

Докторантът е направил обстоен анализ на проблемите, като системността на труда обхваща, чрез целенасочено библиотекиране на взаимосвързани факти и доказаната възможност за експериментална проверяемост, чрез задаване на емпирични стойности на предлагания модел. Изложените съждения се позовават на доказани научни теории или отделни науки или дялове от различни науки, чрез които се доказва научно възможността за анализ на информация в различните ѝ форми и видове с цел нейната обработка и постигане на вторична информация със значение за сигурността.

В изследването се установява съответствие между поставените цели и задачи търсенето и намирането на решения за тях. Представянето на специален научен модел за анализ на информацията е научна новост, която по емпиричен път може да докаже наличието на възможност за вторична обработка на информацията и получаване на продукт с определена стойност (ценност). Новост в научно отношение е използването на корелационния анализ за компютърно откриване на взаимовръзки или тяхна липса (което по същество също е важна информация) при потока от съобщения с цел елиминиране на фалшивите новини, неутрализиране на дезинформацията и откриване на информационни вакуумни пространства.

Докторантът е използвал общонаучните методи като: анализ и синтез, аналогия, сравнение чрез исторически анализ, логически метод и емпиричните методи – проучване на експертно мнение, изследване на открити източници в пресата и електронните медии, аналитично моделиране, корелационно-регресионен анализ и др.

Стильт на написване на дисертацията е добър. Техническото оформление на дисертацията е съгласно изискванията.

Докторантът демонстрира отлично познаване на наличната научна литература и съвременните постижения на науката в изследваната област. Литературните източници са използвани коректно, цитирането им е прецизно. Изследването и списъкът с използвана литература показват, че докторантът се е запознал със значителен брой литературни източници. Дадени са последните новости и нормативни документи, че той следи динамичното развитие на средата.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси.

Дисертационният труд е оригинално научно изследване, което има множество достойнства и притежава редица научни и научно-приложни приноси, по-важните от които съм посочил по-долу:

- ✓ Формулирани са количествените, качествени и ценностни характеристики на придобитата информацията от открити източници в условията на съвременното информационно общество;

- ✓ Сравнени и оценени са съществуващата правно-нормативна уредба, научни материали и литература за откритите информационни източници;
- ✓ Анализирано е състоянието на системата за национална сигурност на РБ и като ключов фактор за постигане на положителен резултат за сигурността на страната да бъде изведено успешното анализиране на информацията от открити източници;
- ✓ Разработен е теоретичен модел за анализ на информацията от открити източници, чрез който да е подобрят параметрите от средата за сигурност;
- ✓ Представян е специален научен модел за анализ на информацията, която по емпиричен път може да докаже наличието на възможност за вторична обработка на информацията и получаване на продукт с определена стойност (ценност);
- ✓ Представена е научната новост, която е използването на корелационния анализ за компютърно откриване на взаимовръзки или тяхна липса (което по същество също е важна информация) при потока от съобщения с цел елиминиране на фалшивите новини, неутрализиране на дезинформацията и откриване на информационни вакуумни пространства.

5. Оценка на публикациите по дисертацията.

Представени са три публикации по темата на труда. Първата от публикациите е на статия на тема: „Предпоставки и фактори за корупцията в публичната администрация на Република България“, публикувана в „Vanguard Scientific Instruments in Management“, брой 12, 2016г. Втората публикация е на тема: „Стратегически анализ на заплахите за Националната сигурност на Република България“ в списание „Инфраструктурата и Комуникациите през 21 век“. Третата публикация е на тема: „Превенцията като основен метод за защита на критичната инфраструктура” и е с участие в международна конференция.

Публикационната активност на кандидата отговаря на изискванията на закона.

6. Оценка на автореферата.

Авторефератът дава добра представа за целите, обекта, предмета, съдържанието и резултатите от изследването. Отражава коректно обхвата на изследването.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси.

Препоръчвам на автора да внедри и оцени реалните резултати от създаване на Модел за анализ на информацията от открити източници. Препоръчвам създаването на информационна система, ведомствена или държавна структура за анализ на открита информация с цел подпомагане на службите за сигурност при обработката на потока от открита информация, за бързо получаване на вторична (оперативна) или третична (стратегическа) информация от значение за сигурността. Препоръчва се той да бъде внедрен, да бъде периодично оценяван и адаптиран, както предлага методиката и впоследствие окончателно оценени по постигнатите резултати.

Препоръчвам на автора да продължи успешната си изследователска и публикационна дейност в избраното от него научно направление.

8. Заключение.

Дисертационният труд на Нешо Димитров Малчев, „Анализ на информацията от открити източници със значение за сигурността на Република България”, представлява оригинално научно изследване със значими научни и научно-приложни приноси и отличаващо се с множество достойнства, което свидетелства за способността на автора да води научна дискуссия и което следва да получи положителна оценка. Изследването е добре аргументирано. Проучени са множество източници, включително актуалните такива, в разглежданата област. Анализите са конкретни и основани на информация от разглежданите източници. Разработената методика може да се използва успешно за изготвяне и създаване на Модел за анализ на информацията от открити източници, така и извън него. Дисертационният труд безспорно притежава както теоретична, така и практическа ценност за ръководители на държавата, държавни ведомства, служби за сигурност и учебни заведения; служители в сферата на сигурността и отбраната; както и представители на академичната общност, докторанти и студенти по отбрана и национална сигурност, IT специалисти, както и работещите в комуникационната и информационна научна сфера.

Като отчитам значимите научни постижения, силните страни на труда и препоръките, насочени единствено към бъдещата работа на автора, му давам категорична положителна оценка. Препоръчвам на уважаемото Научно жури да приеме труда като отговарящ на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и специфичните изисквания на УНСС и да присъди на Нешо Димитров Малчев образователната и научна степен „доктор” по професионална направление 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика и управление (Икономика на отбраната и сигурността)“.

гр. София
01.04.2020 г.

Рецензент:.....

доц. д-р Нончо Димитров